

Združenje žrtev okupatorjev
1941-1945 Kranj
Slovenski trg 1, p.p. 12
4000 Kranj

Poštnina plačana
pri pošti 4101 Kranj

»OPTIMIST«

št. 36

SEPTEMBER 2013

OB IZIDU ŠESTINTRIDESETE ŠTEVILKE »OPTIMISTA«

Pred vami je 36. št. biltena »OPTIMIST«, kjer vas seznanjamo z nekaj novicami, poročili in obvestili.

Ob tej priliki vas še vedno prosimo, da nam pošljete svoje spomine oz. zgodbe na čase, ko ste svoja mlada leta preživljali kot izgnanci daleč od svojega doma. Čeprav so dogodki že zelo oddaljeni in niso preveč lepi, toda pozabiti se kljub temu ne smejo. Pa tudi raznih vaših predlogov bi bili zelo veseli.

ČLANI ODBOROV ZDRUŽENJA:

<u>Izvršni odbor</u>	<u>Nadzorni odbor</u>	<u>Častno razsodišče</u>
ROVAN FRANC	MIHELIČ ALBINCA	SINKOVIČ IVAN
KRISTAN TONE	GERJEVIČ DARINKA	GABRIJEL LOJZKA
SLADIČ STANE	KNEZ ANTON	KUNČIČ VIDA
MIŠIČ JOŽICA	PODGORŠEK IVAN	ŠUMI OLGA
KATNIK ANA		
ROVTAR STANA		
PIRC JELKA		
GERJEVIČ FRANC		
GUSTINČIČ FRANC		
KARUN JANEZ		
KNEZ JOŽICA		

≈≈≈

OBVESTILO - DELOVNI ČAS in NASLOV SPLETNE STRANI

Pisarna Združenja bo tudi v letu 2013 odprta samo **dvakrat** na teden, in sicer v **PONEDELJEK in SREDO od 9,00 – 12,00 ure.**

Naš spletni naslov je: <http://www.zdruzenje-zrtev.si>

Kdor ima možnost lahko s pridom izkoristi dostop do spletne strani in se informira o našem delu.

≈≈≈

PLAČILO ČLANARINE:

Izvršni odbor je na 41. seji dne 21.2.2013 sklenil, da se zaradi podražitve vseh storitev, poviša tudi članarina za leto 2013, ki sedaj znaša **15,00 €**, kamor je vključen tudi »OPTIMIST«. Lahko se plača v dveh obrokih.

Plačevanje članarine poteka na isti način kot doslej. Kranjčani in okoličani lahko plačajo v pisarni, ostali pa preko transakcijskega računa: 05100-8000057707 ali po poštni nakaznici.

IZVRŠNI ODBOR

ZAHVALA DONATORJEM

Zahvaljujemo se še enkrat vsem tistim, ki so donirali 0,5 % plačane dohodnine (za leto 2012) našemu Združenju.

Obenem se priporočamo še za naprej, da tisti, ki predvidevajo, da bodo morali plačati dohodnino, 0,5 % za leto 2013 le-to namenijo našemu združenju .

To lahko storijo do konca leta na naslednji način:

Izpolniti je potrebno obrazec, ki ga dobite na najbližji davčni upravi in izpolnjenega oddate ravno tako na davčni upravi.

- v rubriko *Ime oz. naziv upravičenca*, je potrebno napisati: **ZDRUŽENJE ŽRTEV OKUPATORJEV 1941-1945 KRANJ**
- v rubriko *davčna številka upravičenca*, se vpiše: **90541146**
- v rubriko *odstotek (%)* se vpiše **0,5 %**

Za več informacij lahko pokličete na naš telefon 04/2373553 (ponedeljek in sreda od 9.-12. ure), kjer vam bomo z veseljem pomagali.

Z eventualno donacijo boste pomagali našemu in hkrati tudi vašemu Združenju.

OPOZORILO: Tisti, ki ste donacijo že prijavi, je ni potrebno še enkrat.

Še vedno se trudimo, da bi fizično in psihično trpljenje žrtev nacifašizma med drugo svetovno vojno prikazali čim bolj avtentično. Tisti, ki ste našo razstavo, ki je bila s štirinajstimi panoji postavljena v Muzeju novejšje zgodovine na Ptuj, ste lahko videli, kaj vse je prikazano.

Ker pa bi razstave radi obogatili še z raznimi predmeti, ki jih morda imate tisti, ki ste bili direktne žrtve, ali pa njihovi mlajši sorodniki, ki so jim ti predmeti ostali. Predvsem gre za fotografije kot naprimer: značilne slike odhoda od doma, transport v zbirne centre, potovanje v Nemčijo ali Srbijo ter fotografije iz zaporov, taborišč in prisilnega dela; dalje predmete kot so: morebitna takratna oblačila, obutev, jedilni pribor, posode in pa seveda kaj takega, kar vi mislite, da bi bilo vredno prikazati.

Vse kar ste pripravljeni pokazati bi fotografirali in nato prikazali kot slikovni material, kdor pa bi bil pripravljen, da se tak predmet pokaže v originalu, bi ga z veseljem začasno sprejeli in nato vrnili. Vsem, ki ste pripravljeni to storiti se že vnaprej zahvaljujemo.

Še enkrat pa prosimo direktne žrtve nacifašizma ali njihove bližnje sorodnike, znance, prijatelje, da nam napišejo zgodbe, doživljanja, razmišljanja o takratnih časih in dogodkih, da jih objavimo v Optimistu, vse z namenom, da se kaj takega nikdar več ne ponovi in ne pozabi.

Tokrat se oglašamo zaradi tega, ker hočemo naše člane obvestiti o novostih, katere je že sprejela in jih bo še verjetno sprejemala nova vlada glede naših prejemkov.

V zvezi s tem smo dobili obvestilo od Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Glede tega smo se pritožili na vladne institucije, zaradi grobih posegov v že pridobljene pravice.

V informacijo vam še enkrat posredujemo ODLOČBO USTAVNEGA SODIŠČA

Ljubljana – Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (Zpiz) mora brez odlašanja izdati nove odločbe o odmeri pokojnine vsem tistim, ki so bili vključeni v obvezno pokojninsko zavarovanje. Ker pa so delali v drugih republikah nekdanje SFRJ, so prispevke vplačevali v njihove sklade pokojninskega zavarovanja.

Tako je ob izločitvi sodnika **Mitje Deisingerja** soglasno odločilo ustavno sodišče, ki je na zahtevo nekdanje varuhinje človekovih pravic **Zdenke Čebašek-Travnik** presodilo, da so trije odstavki (2., 3. in 4.) 143. čl. Zakona za uravnoteženje javnih financ (Zujf), ki ga je državni zbor sprejel junija lani, v nasprotju z ustavo, zato jih je razveljavilo – z utemeljitvijo, da je zakonodajalec spregledal načelo enakosti.

Natančneje, državni zbor lahko v javnem interesu uzakoni znižanje pokojnin, vendar pri tem ne sme delati razlik, ki izhajajo zgolj iz tega, da so nekateri upokojenci prispevke vplačevali drugim (zveznim) skladom zavarovanja. Enakost pred zakonom namreč zahteva, da zakonodajalec enake položaje pravnih subjektov uredi enako, različne pa ustrezno različno.

Iz odločbe ustavnega sodišča tudi izhaja, da mora Zpiz nove odločbe o vrnitvi pokojnin na prejšnjo raven izdati tudi vsem tistim, ki niso vložili pravnih sredstev proti odločbi o znižanju pokojninskih prejemkov, sicer bi jih ti še vedno prejeli na zakonski podlagi, za katero je ustavno sodišče presodilo, da je protiustavna.

Znižanje pokojnin je veljalo za 26.000 upokojencev in iz odločitve ustavnega sodišča je mogoče razbrati, da mora prav vsem, ki so del pokojnine prejeli na podlagi različnih zakonov iz državnega proračuna, Zpiz izdati nove odločbe.

Odločitev ustavnega sodišča se tako nanaša na upokojence, ki jim Zujf ni priznaval delovne dobe v drugih republikah nekdanje SFRJ, in druge skupine upokojencev, pri katerih so razlogi, da njihove pokojnine ne temeljijo v celoti na plačanih prispevkih, na strani države.

Gre za upravičence iz zakona o popravi krivic in uživalce pokojnin, ki so se ob izpolnitvi določenih pogojev morali predčasno upokojiti na podlagi zakonov, ki so v preteklosti zapovedovali obveznost upokojitve.

Glede na odločitev Ustavnega sodišča se je Vlada RS odločila, da bo zneske znižanih pokojnin vsem, katere je to znižanje doletelo, vrnila v dveh delih, in sicer:

- 20 % je bilo že vrnjenih pri junijski pokojnini,
- Ostalih 80 % pa naj bi bilo vrnjenih maja 2014.

☺ ☺ ☺

VRNITEV PROTIUSTAVNO ODVZETIH DELOV POKOJNIN

Del pokojnine, ki je bila zmanjšana prejemnikom (žrtvam vojnega nasilja), ki dobivajo pokojnino v višini nad 622,00 €, bo ZPIZ po sklepu Ustavnega sodišča in Vlade, vrnil v dveh obrokih. Prvi obrok – 20 % je bil že izplačan pri junijski pokojnini; drugi obrok – 80 % pa bo izplačan pri majski pokojnini v letu 2014.

☺ ☺ ☺

GOVOR, ki ga je imel gospod Franc Rovan ob otvoritvi RAZSTAVE NA PTUJU

Lep pozdrav vsem prisotnim v imenu Združenja žrtev okupatorjev 1941- 1945 iz Kranja. Posebej bi pozdravil direktorja g. Ariha, ki nam je omogočil realizacijo te razstave, g. Steinerja, ki je razstavo postavil, in predsednika Združenja borcev za vrednote NOB Milana Čučka, ker ste si vzeli čas za otvoritev in ogled razstave.

Otvoritev razstave sovpada v čas 72. obletnice napada na tedanjo Jugoslavijo, ki je bil 6. aprila 1941 in pa ob 68. obletnici ravno na današnji dan 9. maja, ko je bila podpisana kapitulacija Nemčije kot okupatorke, ki je okupirala del vzhodne Štajerske, Koroško, Gorenjsko, osrednjo Dolenjsko, del notranjske ter Primorske, del slovenskega ozemlja pa so okupirale tudi Italija, Madžarska in NDH.

S to okupacijo se je pričel teror nad Slovenci. Takoj so pričeli s pregonom slovenske inteligence, svobodno mislečih, še posebej pa so pričeli s planom izselitve prebivalcev s področja Posavja od Litije do Brežic, kajti na ta prostor so na vsak način hoteli naseliti kočevske Nemce, kateri niso hoteli več živeti na kočevskem, ker je to področje pripadlo Italiji. Ker je bil ta plan že vnaprej izdelan je nemška oblast pričela uresničevati plan izseljevanja iz celotnega izselitvenega področja že v jeseni leta 1941.

Najprej so jih prisilno izseljevali na Hrvaško, v Bosno in Srbijo. Ko pa so se pričele težave v tej smeri, so pričeli pošiljati transporte proti severu in to v Avstrijo, Poljsko, Češko in nato v Nemčijo. V južni del Jugoslavije je bilo izgnanih 17500, v srednji del evrope pa okoli 45000 Slovencev. Glede na planirano število 220000 je bila zaradi raznih ovir ta vsota veliko manjša. Kot navajajo raziskave je bilo izgnanih 63000 Slovencev, med tem, ko jih je od strahu pred izgonom pobegnilo na italijansko zasedbeno območje in na hrvaško še okoli 17000. Tako, da je bilo namesto 220000 planiranih, izgnano le okoli 80000 Slovencev, med temi je bilo tudi okoli 1000 ukradenih otrok sedaj še živčih okoli 300. V to število 80000 so spadali izgnanci, taboriščniki, zaporniki, interniranci, delovni deportiranci, prisilni delavci, begunci, ukradeni otroci, pa tudi nekaj prisilnih mobilizirancev. Vse te populacije so spadale v okvir nacistične raznarodovalne politike na področju Slovenije kamor je spadal tudi rasni pregled.

Ko je bil po osamosvojitvi Slovenije sprejet zakon o žrtvah vojnega nasilja je bilo evidentiranih na področju Slovenije okoli 62000 žrtev vojnega nasilja, ki so dobili enega od statusov žrtve vojnega nasilja kar je bila osnova za plačilo nematerialne odškodnine, katero pa niso plačale naslednice okupatorjev ampak jo plačuje država Slovenija iz svojega proračuna, kar pomeni, da žrtve sami sebi plačujemo to odškodnino.

Po podatkih, ki so dostopni, je do konca leta 2004 tudi na Ptuj pridobilo enega od statusov žrtev vojnega nasilja okoli 1000 ptujčanov.

Da so res imeli tu na Ptuj Nemci postojanko je dokazal Nemeč iz Bona, ki je sin nemškega oficirja Heinza Klempfa, ki je lansko leto, pri našem združenju iskal sedanji naslov lastnika hiše na Waidwach 21 v kateri je stanoval njegov oče, ko je bil tu z svojo družino. Rad bi se opravičil in zahvalil, ker so to družino zaradi njih izgnali.

Kot se je naše združenje borilo za nematerialno odškodnino, tako se tudi že vrsto let borimo tudi za poplačilo materialne odškodnine, katero so Slovenci utrpeli med okupacijo, vendar naše oblasti vse od osamosvojitve naprej nimajo posluha, da bi nam pomagale izterjati to odškodnino od povzročiteljev.

Z razstavami pod imenom »DA SE NE POZABI«, katere otvoritev bo danes, poskušamo že vrsto let informirati o tem problemu domačo in tujo javnost. Do sedaj smo se

osredotočili na Zvezno republiko Nemčijo, katera je naslednica okupatorja. Tam smo s pomočjo nemških prijateljev, kot so: g. Ditzfelbinger, ga. Fava Rosa, in g. Jochem pripravili dve razstavi in simpozij v Nuernbergu, dve razstavi in simpozij v Koelnu, razstavo in simpozij v Hamburgu, med tem ko imamo v mestu Wernigerode postavljeno stalno razstavo.

S temi rastavami smo povzročili veliko pozornost med odraslimi, saj so se nam med izvajanjem simpozijev potomci vojakov, ki so delovali na teritoriju Slovenije opravičevali. Med mladimi, to je predvsem med šolsko mladino, pa smo dosegli celo to, da so na eni od gimnazij v Hamburgu učenci sami postavili razstavo v šolskih prostorih in jo dopolnili s svojimi eksponati in risbami, katere so izdelali na podlagi predavanj, ki so jih imeli v šoli. Razstave poskušamo posredovati tudi naši javnosti, saj ugotavljamo, da o teh dogodkih v letih okupacije mlajša populacija vse manj ve. Zato smo materiale za razstavo pripravili tudi v slovenskem jeziku. Do sedaj smo realizirali dve razstavi in to v Kranju, v Celju in sedaj tukaj na Ptuju. Za ogled teh razstav smo poskušali zainteresirati tudi vodstva šol in celo ministrstvo za šolstvo, ko je bil minister Igor Lukšič, ki kljub obljubi tega ni uvedel v program izobraževanja. Zato ti zgodovinski dogodki vse bolj tonejo v pozabo, ker se jih spominjamo večinoma samo še tisti, ki smo to tragedijo doživljali. Kot je znano pa v šolskih programih ni več predmeta zgodovine, ki bi obravnaval zgodovino od prihoda Slovanov na to področje in njihovega boja za obstanek vse do današnjih dni. Zato apeliram na vodstva srednjih pa tudi osnovnih šol na Ptuju in okolici, ter na šole v bližnjih mestih, da si vzamejo čas in si ogledajo to razstavo .

Za konec še enkrat hvala v imenu našega združenja iz Kranja in pa muzeja na Ptuju, da ste si vzeli čas za ogled rastave.

DA SE NE POZABI...

Članek z naslovom te razstave je napisala Dženana Kmetec, ki je bila tudi na otvoritvi razstave, za ŠTAJERSKI TEDNIK-PTUJ.

Razstava Da se ne pozabi, ki so jo pripravili člani Združenja žrtev okupatorjev 1941-1945 Kranj, je bila na Ptuju simbolično odprta minuli teden, 9 maja – na dan Evrope in na dan zmage, ko se je uradno končala druga svetovna vojna.

Pokrajinski muzej Ptuj-Ormož Tokrat v Razstavišču Stari zavori ob svoji redni razstavi od prejšnjega tedna naprej gosti še dve. Ena izmed teh je razstava z naslovom Da se ne pozabi, ki gostuje po številnih slovenskih in tudi tujih mestih. Kot je na odprtju dejal Aleš Arih, direktor Pokrajinskega muzeja Ptuj-Ormož, želijo javnost preko te razstave informirati o preteklosti in njenem pomenu. V sklopu razstav je bilo organiziranih več simpozijev in gostovanj, tudi po Nemčiji, kjer je bila ta, kot pojasnuje Franc Rován, predsednik Združenja žrtev okupatorjev 1941-1945 Kranj, zelo dobro sprejeta. "Dejstvo pa je, da ti zgodovinski dogodki vse bolj tonejo v pozabo," je še na odprtju dejal Rován, ki je zadovoljen, saj se, kot pravi, tudi vedno več šol odloča, da svoje učence pripeljejo na razstavo in jih seznanijo s temi zelo pomembnimi zgodovinskimi dogodki iz časa 2. svetovne vojne. Želja Rovana je, da bi si razstavo ogledalo čim več šol tudi s Ptujkega, saj kot pravi, ta del zgodovine izginja, za kar je po njegovem kriv tudi šolski sistem.

Ob tem pa je izrazil zadovoljstvo, saj so v Nemčiji razstavo gostile številne šole, med drugim so gimnazijci v Hamburgu pripravili tudi dopolnitev slovenske razstave in na ta način prispevali svoj delež k poznavanju te zelo pomembne zgodovinske teme.

Odprtje potujoče razstave na Ptuju je bilo zelo dobro obiskano, med gosti je bil tudi predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Milan Čuček, ki je dejal, da je zelo vesel, da ravno s to razstavo obeležujejo obletnico uradnega konca 2. svetovne vojne. Ptujsko-ormoškemu muzeju se je zahvalil za posluh, da je to tematiko uvrstil v svoj program in našel ustrezen razstavni prostor.

Ptujskega odprtja se je udeležil tudi avtor spremnega teksta, ki ima ob fotografijah zelo velik pomen, Tone Kristan.

Razstava bo v Starih zaporih, v Prešernovi na Ptuju, na ogled do 31. julija.

Otvoritev razstave na Ptuju

☺ ☺ ☺

Odgovor poslanke SD gospe dr. Ljubice Jelušič na razgovor z gospodom Francem Gustinčičem, ki sta ga imela v prostorih Občine Hrpelje-Kozina:

RS
DRŽAVNI ZBOR
Šubičeva 4, 1000 Ljubljana
22.5.2013

Ljubljana,

Gospod GUSTINČIČ FRANCI
Predstavniki Združenja žrtev okupatorjev 1941-1945 Kranj
Tatre 14, Obrov

Zadeva: Razprava o možnostih uzakonitve materialne odškodnine za žrtve vojnega nasilja

Spoštovani gospod Gustinčič,

Na srečanju v poslanski pisarni na Občini Hrpelje-Kozina ste mi predstavili pričakovanja vašega Združenja in vas osebno, da bi se uredilo vprašanje odškodnine za žrtve vojnega nasilja, ki so utrpeli škodo s strani zlasti nemškega okupatorja v času druge svetovne vojne. Kot sva takrat ugotovila, bi bilo potrebno za ureditev tega vprašanja dopolniti obstoječe zakonske podlage glede odškodnin za žrtve vojnega nasilja, ali pa sestaviti novo zakonsko podlago za ta namen in poiskati vire za financiranje te odškodnine.

O zadevi sem govorila s svojimi poslanskimi kolegi in kolegicami ter tistimi, ki so bili poslanci v preteklih mandatih v stranki Socialnih demokratov. Povedali so, da se zavedajo, da je to vprašanje ostalo neurejeno, ko se je urejalo druge oblike odškodnin za žrtve vojnega nasilja, vendar so v preteklosti tako v vladah kot v parlamentu menili, da je potrebno odškodnino najprej dati ljudem osebno za njihovo osebno trpljenje, ko so kot begunci s svojih požganih domov, pregnanci, ostali brez osnovnih pogojev za preživetje. Zato so bile uvedene rente za žrtve vojnega nasilja. Ureditev vprašanja odškodnin za uničenje materialnega, fizičnega premoženja je bilo takrat bistveno bolj komplicirano in zanj ni bilo dovolj soglasja v državnem zboru. Da bi ne ogrozili sprejetja prvega dela odškodnin, torej za osebno trpljenje ljudi, so se pri pripravi takratne zakonodaje odločili za tisti del, ki je dobil podporo v Državnem zboru. Vprašanje materialne odškodnine je ostalo torej neurejeno.

V času od najinega sestanka do danes, mi ni uspelo govoriti z ustreznim predstavnikom vlade, ki bi vedel povedati, ali o tej temi obstojijo kakšni načrti, oziroma ali še kje obstaja kakšen predlog zakonske ureditve vprašanja. Ni mi uspelo ugotoviti, ali je slovenska vlada kdaj postavila to vprašanje v bilateralnih odnosih z Zvezno republiko Nemčijo, saj so diplomatski zapisi o tem zaupne narave. Upam, da ste vi, oziroma vaše društvo po svoji poti prišli do kakšnega odgovora na to temo, saj ste bili na obisku pri državnem sekretarju na Ministrstvu za pravosodje.

Če bo vlada v prihodnje pripravila kakšen osnutek zakona na to temo, bomo v poslanski skupini Socialnih demokratov vsekakor tvorno sodelovali pri njegovem sprejemanju v parlamentu.

Seznanjena sem tudi z željo, da se predsednik društva g. Franc Rovin in vi želite sestati z mano glede te tematike. Vsekakor se lahko sestanemo, vendar dvomim, da vam jaz iz svoje pozicije poslanca sedaj lahko kako pomagam. Bi pa bilo primerno, da vaše društvo s svojimi pričakovanji ponovno seznanite Vlado. To lahko storite tudi tako, da jih pisno obvestite o svojem vprašanju.

Vračam vam gradiva, ki ste mi jih predali na sestanku v poslanski pisarni, in ki sem jih natančno proučila.

Pošiljam pa vam tudi govor, ki sem ga imela 3. marca 2013 ob obletnici požiga vasi Kazlje, saj ste med pogovorom izrazili kritiko, da politiki na različnih slovesnostih dandanes preveč udrihajo po vladi, oz. državni politiki. Iz govora boste videli, da jaz ne sodim med take vrste kritizerje. Vas pa ob tem še obveščam, da je bil ta govor preveden v italijanščino in da so ga naši zamejci poslali v urad predsednika Republike Italije, g. Giorgia Napolitana.

Lepo vas pozdravljam in vam želim veliko uspeha pri vašem delu,

Dr. Ljubica Jelušič

Navajamo vam tudi govor Ljubice Jelušič ob spominski slovesnosti ob 70 letnici uboja štirih vaščanov in požiga vasi Kazlje, 3.3.2013

Dragi sovaščani in sovaščanke, spoštovani gostje,

Ni je vasi na Krasu, v Brkinih, ali na Vrheh, ki ne bi imela svojih pretresljivih spominov na drugo svetovno vojno in represijo italijanske države, pod katere oblast so prišli po koncu prve svetovne vojne kot drobiž za nagrado Italiji, ker je prestopila iz tabora trozveze na stran antante. V teh krajih še danes vemo, da se z besedo fašizem ni dobro zmerjati ali jo nekritično uporabljati, kot počnejo tisti, ki danes zmerjajo z levim fašizmom, desnim fašizmom ali klerofašizmom, saj so naši predniki od prihoda fašizma na oblast na svojih hrbtih doživljali, kako deluje ta ideologija v praksi – spreminjanje imen vasi, ljudi, prepoved uporabe slovenskega jezika v šolah in cerkvi, prepoved delovanja društev, tako kulturnih kot gasilskih, in štiriletno krvavo vojno s poboji talcev, izgoni civilistov, mobilizacijo mladoletnikov, požigi hiš in celih vasi ter maščevanji.

Tudi vas Kazlje ima svoje grenke spomine. Danes smo se zbrali, da bi obudili spomine na današnji dan pred sedemdesetimi leti. Želimo, da b ta spomin, čeprav ga vmes nismo pogosto obujali, postal sestavni del zgodovinskega spomina vseh, ki tu živijo, tistih, ki so trpko zgodovino hoteli pozabiti ali pa so jo zaprli globoko v srce, in tudi tistih, ki so se v Kazlje priselili, pa morda niso vedeli za žalostno zgodbo o smrti sokrajanov in zažganih hišah. Prav je, da se o tistih časih in dejanjih spregovori tudi zaradi naših mladih ljudi. Vselej, ko boste prišli v vas, se ob spomeniku na križišču za hip ustavite in pomislite na svoje pobite sokrajane in požgane hiše. Mlade družine, ki hodite z otroki na igrala ob zadružnem domu, sprehodite se do križišča k spomeniku in otrokom pripovedujte tole zgodbo...

(zgodba je napisana na kocu)

Ob vsem povedanem je treba opozoriti na nekaj spoznanj:

Najprej, ljudje v Kazljah so bili zavedni Primorci, ki so skrbeli za partizane, bili organizirani v osvobodilno fronto in trpeli zaradi fašističnih pohodov, tako pred vojno kot med vojno.

Fašistična vojska se ni bila sposobna spopasti z bolj enakovrednim naprotnikom, s partizani in njihovo taktiko, zato se je znašala nad nemočnimi civilisti, jih mučila, pobijala, zažigala njihove domačije in kradla pridelke.

Povojna anglo-ameriška uprava je v te kraje vrnila življenje in obnovo. Žal se je leta 1946 obnovilo samo domačije, gospodarska poslopja, ki so bila načrtovana za obnovo leto kasneje, pa niso bila obnovljena.

Naša povojna oblast je na trpljenje civilistov v vojni nekako pozabila. Borci in interniranci so še bili deležni kakega priznanja, civilisti pa so na obnovo požganih domov čakali dolgo. Nekateri iz sosednjih vasi z Vrhov, ki so bili tudi požgani, pa so po vojni celo množično odšli na Štajersko, delat na domačije, od koder so bili izgnani nemški prebivalci.

In kje vidimo sporočila za sedanje čase: zagotovo smo prav Primorci dolžni najbolj ostro opozarjati na vse novodobne fašistične pojave pri nas in po svetu, saj so naši predniki preživljali večdesetletno vladavino fašizma in mnogi pod njo tudi klonili.

Slovensko vojsko moramo naučiti spoštovanja dostojanstva civilistov, kjerkoli že opravlja svoje naloge, naj bo to doma, ob naravnih nesrečah, ali v tujini, na mednarodnih operacijah.

Zgodovino svojega kraja moramo poznati, ne zato, da bi desetletja dolgo kovali maščevanja, ampak da bi vedeli, kako uničujoče je nasilje in vojna, in kako majhna je cena življenja, ko pride do vojne.

V dneh, ko nas obhaja brezup zaradi slabšanja gospodarskih in političnih razmer doma in po svetu, in ko se v ljudeh dviguje bes do politikov in do države, je pomembno vedeti, da je bila prav gospodarska recesija gojišče ekstremističnih ideologij pred sedemdeset in več leti. Da bi se izognili takim pojavom, moramo spoštovati dostojanstvo drugih ljudi, človekove pravice, in demokratične procese, kot so volitve, vzeti čimprej v svoje roke. Nasilje, sovraštvo, cinizem in politične diskvalifikacije ne smejo imeti domovinske pravice pri nas. Mi, ki smo nasledniki trpečih ljudi izpred sedemdesetih let, moramo imeti dovolj poguma, da na take pojave opozarjamo in jih obsojamo.

Ob koncu naj izrečem posebno zahvalo vsem sovaščanom, ki so pripravili spominsko slovesnot ob 70 letnici uboja štirih vaščanov in požiga vasi Kazlje. To so zdaj že vnuki tistih, ki jih je mučila fašistična vojska. Zbiranje podatkov o preteklosti je bilo težavno, živih prič in zapisovalcev takratnih dogodkov je zelo malo. Pred tridesetimi leti, ko je bil postavljen spomenik na križišču, smo se nazadnje zbrali v spomin na požgane domačije in umrle prednike. Prav iskanje zgodovine nas je povežalo in znova dokazalo, da kdor ne pozna svoje zgodovine, ne more graditi prihodnosti. Kazlje zdaj končno spet gradijo svojo prihodnost!

☺ ☺ ☺

OBISK Cristopha SCHWARZA iz Freiburga

Kot je bilo dogovorjeno nas je obiskal g. Schwarz med 1. in 3. aprilom. Namen obiska je bil, da kot zasebni raziskovalec delovanja nacističnih oblasti v Evropi v letih 1941 – 1945. Še zlasti ga je zanimala tema mučenja in razosebljanja ukradenih otrok in otrok, katerim so zaradi raznih okupatorjevih sprejemljivih zakonov in odločitev pobili starše.

Istočasno pa ni bil imun na podatke o terorju nad Slovenci v 2. svetovni vojni.

Po dogovoru z g. Schwarzem so bili posneti pogovori tonsko in slikovno, v Kranju s Tonetom Kristanom, Stanislavo Rovtar, Ivanom Podgorškom in Francem Rovanom.

Poleg že navedenega snemanja prvi dan, pa smo ga peljali v muzej v Begunje, kjer smo mu pokazali tudi praktični del delovanja nacistov v Begunjskih zaporih.

Drugi dan pa je bil z dogovorom muzeja v Celju opravljen ogled zaporov v Starem Piskru in pa srečanje s štirimi »ukradenimi otroki« v Osnovni šoli Celje, kjer se je izvajal odvzem otrok (kraja) staršem, in to z:

Štiglic Janezom, Lunar Marijo, Preložnik Vinkom in Stakne Valentinom.

Z vsemi štirimi je bil posnet intervju.

Poleg že navedenih snemanj smo se tudi pogovarjali o možnostih postavitve naše razstave v Freiburgu. O tej temi naj bi se g. Schwarz pogovarjal z odgovornimi v Občini Freiburg. Ravno tako nam je obljubil, da bo poskusil dobiti poimenske podatke za ljudi, ki so bili s transporti iz zbirnega centra Rajhenburg prepeljani v nemško mesto Freiburg in nameščeni v prazen samostan v kraju St. Peter. Glede na posneti material smo se dogovorili sledeče:

- da nam g. Schwarz pošlje posnetke posameznih intervjuvancev na DVD-ju
- da ZŽO organizira prevode v nemški jezik
- da s temi prevodi opremi DVD-je; za nemško govoreče pa s podnapisi, tako da si bodo isti film lahko ogledali slovenski in nemški gledalci
- glede plačila prevodov in izvedbe DVD-jev, si bomo stroške delili, za kar se bomo še dogovorili, ker do izdaje Optimista stroški še niso znani.

Pogovarjali smo se tudi, kaj bi bilo mogoče narediti, da bi teh nekaj še preživelih slovenskih žrtev dobilo odškodnino.

OBISK NOVINARK GOSPE NINE SCHULZ IN GOSPE URBITSCH IZ HAMBURGA

Na osnovi razgovorov z našimi kolegi iz Hamburga in še drugod po Nemčiji, ki dobro poznajo razmere med drugo svetovno vojno v Sloveniji (Jugoslaviji), so se zgoraj imenovani novinarki odločili napisati knjigo o kalvariji slovenskega naroda od leta 1941 do 1945 in še od konca vojne pa do danes.

Ta obisk je služil za pridobivanje verodostojnih materialov na na mestu dogodkov. Od 1945 sledi pregled dogodkov in druge kalvarije v borbi za odškodnine slovenskim žrtvam, kar še vedno ni rešeno.

Verjetno, da ta obisk ni bil zadnji in upamo, da se bo z izdajo te knjige za nas – slovenske žrtve – kaj spremenilo na boljše.

Za zbiranje podatkov in materialov (intervju) za knjigo o slovenskih žrtvah smo od 14. do 18.8.2013 obiskali sledeče kraje: Kranj, Brežice, Krško, Sopot, Ljubelj, Begunje, Kokro in Bohinj.

ZADNJE NOVICE

Vse, ki prejimate naš bilten »Optimist« prosimo, da obvestijo tudi svoje prijatelje, znance in sorodnike, da imajo možnost spremljanja novic o našem delu tudi preko interneta. Tam lahko preberejo vsa tekoča dogajanja in kaj se v združenju dela.

Internetni naslov je: <http://www.zdruzenje-zrtev.si>

Člani in nečlani pa lahko komunicirajo z nami tudi po elektronski pošti, na naslovu: zzokranj@siol.net

RAZSTAVE:

Glede razstav, katere poskušamo umestiti v Sloveniji se dogovarjamo za razstave tudi v Novi Gorici in v Mariboru, kar je odvisno od prostih terminov v posameznih krajih. Razstava na Ptujju pa je podaljšana za čas, ko bo odprta razstava v Mariboru – dogovori so v teku in otvoritev naj bi bila nekje v oktobru letos.

Ko je bila otvoritev razstave v Wernigerode v letu 2007, je bilo tam razstavljenih manj panojev. V času od te otvoritve stalne razstave pa do danes, smo naredili še panoje za Branik, Maribor in povzetek za celotno razstavo v nemškem jeziku. Zato smo sedaj dali izdelati tudi panoje za Wernigerode, da bo tudi tam komplet popoln.

OBISKI NAŠIH ČLANOV

S to rubriko smo naleteli na lepo odobravanje naših članov. Posebno pa še pri članih, katere smo obiskali na njihovih domovih, oz. v domovih za starejše, za njihove rojstne dneve, kar vidite na slikah s srečanj, ki smo jih poslali tudi njim. Tistim oddaljenim pa pošljemo čestitko po pošti.

V nadaljevanju vam prikazujemo nekaj slik z naših obiskov:

V aprilu je 83. rojstni dan praznovala gospa OLGA ŠUMI iz Kranja.

V juniju smo se srečali z gospodom IVANOM KRISTANOM za njegov 83. rojstni dan.

V juniju je tudi praznovala okrogli jubilej – 80 let gospa MARIJA PEKLENIK iz Kranja.

V juliju smo obiskali gospo AMALIJO SCHAUER iz Kokrice za njen 82. rojstni dan.

☺ ☺ ☺

Ponovno pa prosimo vse člane in njihove sorodnike, da nas obveščajo o spremembah naslovov, ter o umrlih članih. Podatke rabimo za urejanje evidence članov.

Spodaj vam navajamo umrle člane od januarja do julija 2013, za katere so nam sporočili

UMRLI ČLANI V LETU 2013

Priimek in ime	Datum rojstva	Nazadnje stanujoč/a	Umrli/a v mes.
Vidmar Marija	26.11.1939	Kranj, Drolčevo nas. 7	januar
Belovič Marija	29.11.1933	Kranj, S. Rozmana 2	februar
Logar Roman	23.10.1936	Kranj, Kalinškova 7	marec
Pangrič Ivanka	14.09.1929	Kranj, Vodopivčeva 8	marec
Vodnik Alojz		Kranj, Trboje 80	marec
Kotnik Antonija	20.01.1934	Duplje, Sp. Duplje 73	julij
Benedičič Nada	05.02.1922	Golnik, Tenetiše 35	julij
Bedekovič Slava	03.04.1927	Kranj, Gosposvetska 17	julij

SPOMINI, KI NAJ SE ZAPIŠEJO IN SE NE SMEJO POZABITI

Tokratno zgodbo povzemamo iz govora Dr. Ljubice JELUŠIČ, ki ga je imela ob spominski slovesnosti ob 70 letnici uboja štirih vaščanov in požiga vasi Kazlje, 3.3.2013 in povedala naslednjo zgodbo:

NEKOČ PRED SEDEMDESETIMI LETI...

Šlo je za maščevanje italijanskih karabinjerjev in škvadristov nad civilisti zato, ker so tega dne, 3. marca 1943, dopoldan partizani pri Stajah napadli kamion italijanskih vojakov in pri tem ubili štiri vojake, sedem pa so jih ranili. Partizani so se po akciji umaknili, v vas Kazlje pa so popoldan pridrveli fašisti. Že pri Stajah so ubili pastirja - ovčarja, sedem vaščanov so odpeljali, tri so našli kasneje v bližini vasi zverinsko mučene in ubite.

Pod večer se je začel požig vasi. Gorelo je 29 domačij, 11 jih je pogorelo do tal, gorele so hiše, štale, skednji, hrami, živina, prašiči. Živali, ki so jih ljudje uspeli odvzeti in izgnati iz gorečih štal, pa so potem blodle po vasi, veliko so jih odpeljali škvadristi. Vas je onemela do konca vojne, pogorišč ni nihče obnavljal, ljudje so šli v begunstvo. V vasi so bili ob dogodku tudi pripadniki redne vojske, alpini, ki so divjanje škvadristov nemo opazovali, njihov poveljnik pa je požigalce hotel odvrniti od uničujočega pohoda.

Vas je po koncu vojne postala sestavni del angleške okupacijske cone, meja z Jugoslavijo je tekla po dolini reke Raše, leta 1946 je angleška oblast obnovila domove, hlevi in gospodarska poslopja pa so ostali v ruševini. Popis vojne škode, ki je bil opravljen 6. junija 1945, je pokazal, da je glede na stanje iz junija leta 1940 v vasi zaradi vojne umrlo šest ljudi, pogrešanih pa je bilo 26. Ranjenih je bilo 16, v taborišča je bilo odpeljanih 25 vaščanov.

